

1. Tausta, toimijat ja tavoite

LOHKO II:lla oli kolme kohdealuetta Uudellamaalla ja kaksi Lounais-Suomessa, joilla seurattiin jatkuvatoimisesti vedenlaatua. Uudenmaan viljelijät antoivat käyttöön lohkokohtaisia viljelytietoja sekä Yara Suomi, Hankkija ja muutama hanke tutkimustuloksia. Näitä tietoja hyödynnettiin VEMALA/ICECREAM-ravinnekuormitusmallin tarkentamisessa. Pitkät vedenlaadun seurannan aikasarjat, joihin osuu vaihtelevia olosuhteita, ovat erittäin tärkeitä kuormitusmallin validoinnissa, sillä ne tuottavat parhaan arvion ravinnekuormituksen määrästä.

Hankkeen toteuttivat MTK, Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys, Pyhäjärvi-instituutti, Suomen ympäristökeskus, Luonnonvarakeskus Luke ja Uudenmaan ELY-keskus. Hankkeen päärahoittaja oli ympäristöministeriö (vesien- ja merenhoidon toimeenpanoa edistävät hallitusohjelman kärkihankkeet) ja lisäksi kaikki hankekumppanit osallistuvat rahoitukseen.

2. Keskeiset tulokset ja vaikuttavuus

VEMALA/ICECREAMin pohjalta kehitettiin viljelijöille peltojen ravinnekierron työkalu, jolla viljelijät pystyvät itse arvioimaan tilansa viljelyvaihtoehtojen vaikutusta ravinnehuhtoumaan ja eroosioon peltolohkoittain. Entistä kehittyneempää kuormitusmallia voidaan hyödyntää myös normiohjauksen ja neuvonnan tukena sekä ravinnekuormituksen ja vesiensuojelutoimenpiteiden vaikutusten entistä tarkempaan arviointiin valuma-alueetasolla.

Hankkeen talouslaskentaa koskevassa osassa kehitettiin Luken Taloustohtori-ympäristöön julkistettavaksi verkkopalvelu, jolla voidaan suunnitella vesistö päästöjen vähentämiseksi eri viljelykasvien viljelyalamuutoksia sekä tarkastella muutosten talousvaikutuksia.

3. Suositukset ja jatkotoimenpiteet

1. **Jatkossa ravinnekierron työkalu tulisi linkittää talouslaskentaan**, joka puolestaan tulisi laajentaa kaikkien tilojen hyödynnettäväksi, sillä alkuvaiheessa sitä voivat käyttää vain kannattavuuskirjanpitojärjestelmässä mukana olevat. Työkalujen tulee olla helposti saatavilla, mutta toisaalta riittävän suojattuja, jotta jokainen voi tarkastella vain omaa tilaa koskevia yksityiskohtaisia tietoja. Työkaluja tulisi kehittää myös visuaalisesti mahdollisimman helppolukuisiksi.
2. Hanke teki yhteistyötä viljelijöiden kanssa ja mittauksia maastossa, mallinsi maatalouden aiheuttamaa vesistökuormitusta sekä kehitti palvelua kuormituslaskentaan ja talousvaikutuksiin liittyen. **Tämä "koko ketjun" kattava lähestymistapa on hyvä**, sillä maatalouden aiheuttaman vesistökuormitusriskin vähentämiseen tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla oikein kohdennettuja, tilojen normaaliin arkeen hyvin soveltuvia, kuormitusta tehokkaasti vähentäviä ja kustannuksiltaan kohtuullisia niin tiloille kuin yhteiskunnalle.
3. **Yhteistyö muiden hankkeiden kanssa on suositeltavaa**. Tietoa vaihtamalla lisätään kaikkien hankkeiden vaikuttavuutta. Myös erilaiset tilaisuudet kannattaa järjestää yhteistyössä, sillä useat tahot kilpailevat mahdollisten osallistujien ajasta. Yhdessä pystytään tarjoamaan kattavampi kokonaisuus tietoa yhdellä kertaa. Viestinnässä laajemmat lehtiartikkelit ovat hyvä tapa viestiä, sillä tällöin ei tarvitse miettiä erikseen yksittäisjulkaisujen jakelua.